

Huvudman

Ludvika kommun
info@ludvika.se

Beslut

Datum 2025-05-16

Dnr 2024:5024

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vasaskolan i Ludvika kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 21 november 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Vasaskolan i Ludvika kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande undervisningen bedrivs av behöriga och legitimerade lärare, studiehandledning på modersmålet, fjärrundervisning, garantin för tidiga stödinsatser samt anmäla, utreda särskilt stöd och fatta beslut om åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har den 21 november 2024 beslutat att förelägga Ludvika kommun att senast den 30 april 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande studiehandledning på modersmålet, fjärrundervisning, garantin för tidiga stödinsatser och att fatta beslut om särskilt stöd.

Ludvika kommun har den 29 april 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Ludvika kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den till Skolinspektionen inskickade redovisning framgår att huvudmannen har sett över behovet av studiehandledning på modersmålet och tre elevers behov har inte kunnat tillgodoses under läsåret 2024/2025. Huvudmannen har gjort rekryteringsförsök i syfte att anställa en lärare i

pashto. Annonser har publicerats i december 2024. Huvudmannen uppger att de haft anställningsintervju och kommer att anställa en av de sökande. Vidare framgår att skolan även har behov av en lärare i amhariska och huvudmannen har gjort rekryteringsförsök även i detta språk. En annons är publicerad i april 2025.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehundledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl.

Studiehundledning enligt första eller andra stycket får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehundledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehundledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Fjärrundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att ett beslut har fattats om att bedriva fjärrundervisning. Beslutet är dokumenterat och anmält till Skolinspektionen i december 2024.

Rättslig reglering

En huvudman som avser att använda fjärrundervisning i ett visst ämne, i en viss kurs eller extra studietid i grundskolan ska fatta ett beslut om det. Huvudmannen får besluta om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången. (21 kap. 9 § skollagen)

Huvudmannen ska dokumentera ett beslut om att använda fjärrundervisning (5 a kap. 5 § skolförordningen).

Huvudmannen ska till Statens skolinspektion anmäla ett beslut om att använda fjärrundervisning. Om huvudmannen utför fjärrundervisning åt någon annan huvudman ska det också anmälas. (5 a kap. 6 § skolförordningen)

Elever som deltar i fjärrundervisning ska göra det i lokaler som skolenheten disponerar. Vid fjärrundervisning ska det finnas en handledare. I grundskolan ska handledaren finnas närvarande där eleverna befinner sig. (21 kap. 12 och 13 §§ skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I redovisningen till Skolinspektionen framgår att skolan har ett årshjul för att säkerställa att de olika delarna inom garantin för tidiga stödinsatser genomförs på det sätt som styrdokumentet föreskriver. Efter höstens kartläggningar av förskoleklass elever gick lärare och speciallärare igenom resultaten. Efter detta gjorde specialläraren en särskild bedömning av de elever där indikation fanns att de inte skulle uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk och matematik. I samband med detta startades även en planering av stödinsatser. En uppföljning av dessa stödinsatser gjordes i februari 2025. Vidare framgår att speciallärare gjorde i januari 2025 tillsammans med lärarna en särskild bedömning av de elever där det efter genomförandet av bedömningsstödet i årskurs 1 fanns en indikation på att de inte skulle uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk och matematik. De åtgärder som sattes in följdes upp av specialläraren i februari 2025.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att förskollärare och lärare i förskoleklass och årskurs 1-3 samt representanter för elevhälsan under två studiedagar fått en genomgång av innebörden av garantin för tidiga stödinsatser. Dessa tillfällen skedde 7 januari och 13 februari 2025. Vid dessa tillfällen har Skolverkets utbildningsmaterial använts. Huvudmannen har till Skolinspektionen meddelat vilken personal som deltog i utbildningen.

Rättslig reglering

Nationella kartläggningsmaterial ska användas i förskoleklassen för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande (8 kap. 2 § skolförordningen). Nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1 (9 kap. 22 b § skolförordningen). Nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3 (9 kap. 21 § skolförordningen).

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och i lågstadiet i grundskolan, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd. Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna för extra anpassningar eller utredning om behov av särskilt stöd redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen).

Det är lämpligt att en särskild bedömning ska göras om det finns en indikation på att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås. Detta är ett lägre krav än att det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som lägst ska uppnås. Syftet är bl.a. att på så sätt fånga upp de mer svårbedömda eleverna. De lågt ställda kraven på när en särskild bedömning ska göras kommer att innebära att den kan leda fram till såväl bedömningen att eleven har ett behov av stödinsatser, som bedömningen att eleven inte har behov av sådana insatser. Vid osäkerhet om huruvida det ska göras en särskild bedömning, bör de lågt ställda kraven medföra att en sådan bedömning ska göras. En viktig tumregel, när det gäller frågan om bestämmelsen tillämpas på rätt sätt, bör vara att det ska vara ett mindre antal elever som får extra anpassningar eller särskilt stöd än det antal elever vars resultat särskilt bedöms. (Prop. 2017/18:195 s. 46–47.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Fatta beslut om åtgärdsprogram**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av den inskickade redovisningen framgår att efter varje utredning om särskilt stöd som skolan gör fattar rektorn ett beslut om att upprätta eller inte upprätta ett åtgärdsprogram. Mellan den 21 november 2024 och den 25 april 2025 har rektorn fattat beslut om 42 åtgärdsprogram. Den rutin skolan tidigare hade, att avsluta åtgärdsprogrammen vid läsårsslut har nu ändrats och åtgärdsprogrammen fortsätter under sommarlovet. Om det visar sig att eleven har behov av en ny utredning görs denna och ett nytt åtgärdsprogram upprättas.

Av de tio åtgärdsprogram och tillhörande utredningar som Skolinspektionen tagit del av framgår vilket behov av särskilt stöd eleverna har och hur stödbehovet ska tillgodoses. Åtgärdsprogrammen är också uppföljda och utvärderade och i vissa fall har åtgärder justerats efter detta.

Rättslig reglering

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogram beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt, i form av distansundervisning eller i form av anpassad studiegång.

Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Anna Malmenfelt.

Utredaren Terese Westin har varit föredragande i ärendet.